

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ДЕТЕКТИВ

КСЕНІЯ ЦИГАНЧУК

**ПРИВИДИ
СЕРЕД НАС**

Харків
«ФОЛІО»
2021

*Описані події є вигаданими,
будь-які збіги з реальністю — випадкові.*

Львів. Понеділок, 31 серпня 2020 року. 20:00

Скляр здригнувся від несподіванки: поряд оглушливо розірвалася повітряна кулька. Миттєво зреагувавши, у натовпі заридала півторарічна дівчинка; вже за кілька митей її обличчя побагровіло, а з носа вигулькнули шмарклі. Мати — молода білявка з трижовними очима — підхопила доньку на руки й заходилася заспокоювати. Батько, високий чорнявий чоловік (Єгорові він нагадав Ромку, кращого приятеля і колегу, якого вбили під час виконання), серветкою витирав дівчинці носа, примовляючи щось утішливе.

Молодик, із чієї провини сталася прикрість, розсудливо відійшов віддалік і за мить зник у невідомому напрямку. Скляр лише встиг помітити його руду потилицю та до болю худорляву статуру.

Слідчий пригадав: години дві тому вони з Кир'яхом бачили його із малолітнім сином у «Пузатій хаті»*. Хлопчик сидів до них спиною, безтурботно теліпав крихітними ніжками та з насолодою наминав десерт. Оперативник зауважив, що рудий та Єгор зовні мало не брати, а відтак невдало пожартував: «завдяки цьому тандему можна уявити, як виглядатиме Єгор зі своїми майбутніми дітьми». Невдало, бо найбільше, чого боявся Єгор, — мати дітей. Він умів дивитися на речі тверезо, тому аж ніяк не був упевнений у тому, що здатен стати хорошим батьком. А все через свій вибуховий характер. До того ж досвід спілкування із його власним батьком залишав бажати кращого.

* «Пузата хата» — українська мережа ресторанів національної кухні.

Скляр стиха вилаявся й повернувся до стеження. Увесь день слідчий знемагав від пекельної спеки та головного болю. Як не дивно, вечірня прохолода полегшення не дарувала. Навпаки: біль лише посилювався. Єгор витер піт із чола.

Місто поволі поринало у темряву — ранню, неприємну тим, що так нагло нагадувала про наближення осені. Її запах Єгор відчув ще наприкінці липня, відтоді той усе частіше надокучав, а тепер і поготів: оселився у повітрі. Осінь завжди вносила у його життя пригнічення. Особливо її початок. За місяць-другий ти, звісно, змиришся.

Але не зараз.

Слідчий упіймав на собі погляди двох дівчат, на вигляд не старше п'ятнадцяти. Одна з них, дуже висока білявка, посміхалася, щось шепочучи на вухо подрузі. Те, що вони обговорювали саме його, не викликало сумнівів. Скляр скривився. Його зовнішність завжди впадала в око: яскравого мідного кольору волосся, такі ж вії, брови й навіть волосся на руках. Біла шкіра, жилавість, зріст майже два метри та численні веснянки на обличчі. У дитинстві, поки не навчився відстоювати себе, він часто потерпав від булінгу*. Єгор ненавидів свою зовнішність. Щоправда, жінки мали іншу думку. Слідчий частенько ловив на собі зацікавлені погляди протилежної статі. Ось і зараз: обидві дівчини стріляли у нього очицями, силкуючись привернути увагу. Єгор демонстративно відвернувся.

Слідчий відігнав депресивні думки й зосередився. Він не зводив очей із чоловіка у брунатних штанах і чорній футболці, яка ефектно підкреслювала засмагу та біцепси. Той спілкувався зі стрункою симпатичною білявкою, підстриженою «під каре», чекаючи в черзі до «Криївки»**.

* Булінг — цькування у навчальному закладі (переважно учня учнями, рідше — учня вчителем чи вчителя учнями).

** «Криївка» — ресторан-кнайпа у Львові, відомий своїм інтер'єром у стилі польової криївки УПА.

Рівненська поліція приїхала до Львова сьогодні вранці: слідами наркоторговця. Саме того, за яким нині потай спостерігав Скляр. Цього чоловіка вони намагалися впіймати ось уже понад пів року, проте їм весь час бракувало достатньої доказової бази. А зовсім недавно від перевіреного інформатора довідалися, що підозрюваний планує серйозну обробку в місті Лева.

Скляр завмер, зненацька відчувши тривогу. З подивом усвідомив, як шалено у грудях закалатало серце. А відтак з'явився незнайомий досі холодок на потилиці — так, немов хтось просвердлював її поглядом. Єгор мимоволі озирнуся, дивуючись незрозумілій реакції власного тіла. Що це: справді хтось стежить чи розігралася підозріливість? Параноя може ставати професійною болячкою у роботі правоохоронців. Він уважно роздивився, однак побачив лише купу незнайомих облич, які, здавалося, не мали до нього жодного стосунку.

Попри карантинні обмеження, на площі Ринок зібралося безліч людей, утворивши чималенький мурашник. До деяких кнайп та кав'ярень утворилися черги (переважно з молоді, зокрема студентів): хтось проводжав літо, хтось зустрівся із друзями, яких не бачив усеньке літо. Нікому з них не було діла до сорокарічного рудого чоловіка, що попиває каву на найпопулярнішій у Львові площі.

Скляр зітхнув і спробував заспокоїтися. Останнім часом він часто відчував ірраціональну тривогу — наче неодмінно має трапитися щось недобре. Його дівчина звинувачувала в усьому брак відпочинку, тому наполягала на відпустці. Її думку підтримала і Власта. Однак про відпустку він міг лише мріяти.

Єгор пошукав очима Власту — одягнена у цивільний, вона насолоджувалася морозивом, немов звичайна безтурботна туристка. І лише її гострий уважний погляд непомітно блукав навкруг. Поряд із нею, на позір нудьгуючи, стояв оперативник Женья Кир'ях. Його відрослим сивим волоссям бавився легенький вітер — Женья марно намагався з тим боротися. Власта Коваль не

була низенькою, однак поряд із високим та кремезним Кир'яхом жінка виглядала мініатюрною. Їхні ролі — таке собі тихе подружжя, що приїхало відпочити до найпопулярнішого туристичного міста країни. Ніхто б ніколи не здогадався, що ця пара знайома із рудоволосим любителем кави. Ще кілька Єгорових людей мали свої позиції на площі — кожен був готовий діяти будь-якої миті.

«Єгоре, заспокойся, нічого поганого не трапиться.»

Скляр затамував дихання, дочекався, поки пришвидшене серцебиття вгамується, відтак видихнув. Допомогло, проте ненадовго. Повз слідчого пройшла пара з розплаканою дівчинкою — та й досі капризувала. Очевидно, вони вирішили повернутися додому чи ж знайти тихшу місцину. Єгор знову розхвилювався. Надто вже цей чоловік нагадував йому Ромку.

А Ромка асоціювався у нього зі смертю.

Єгор повернувся до стеження. Якраз учасно, щоби побачити: зовсім скоро наркоторговець зі своєю пасією потрапить у кафе. Перед ними залишалися лише двоє — замасковані під цивільних Войтюк та Юрченко. Обоє непогано впоралися зі своєю роллю молодят. Крім того, Войтюк примудрився завести веселу розмову з підозрюваним, і невдовзі Скляр почув, як той сам запропонував поліцейським зайти разом і зайняти один столик. Мовляв, так швидше, та й у компанії вечір мине жвавіше.

Ось що відбувається, коли злочинець стає надто самовпевненим. Він неодмінно припускається помилки, розслабляється і забуває про безпеку.

Скляр посміхнувся самим кутиком рота. Він і сам розслабився: все йде як по маслу. Досвід підказував: вони неодмінно схоплять цього чоловіка на гарячому.

Єгор рішуче попрямував до чорного входу «Криївки», де на нього чекав адміністратор закладу, щоби пропустити досередини. Там Єгор не гратиме роль клієнта, а спостерігатиме «з-за лаштунків».

Щойно слідчий ступив кілька широких кроків, вийшовши з натовпу на відкриту місцину, як пролунав постріл. Склад завмер: його тіло пронизав гострий біль. Останнє, що встиг побачити, — налякані обличчя довкола, які чомусь витріщалися саме на нього. За мить новий потужний поштовх у спину звалив його обличчям долі. Цього разу перед очима потемніло, й він поринув у чорноту.

* * *

Рівне. Середа, 2 вересня 2020 року. 11:50

Власта полегшено зітхнула, коли нарешті опинилася в тиші. З коридору долинали голоси колег, але тут, у вбиральні, вона могла насолодитися відносним спокоєм.

І розплакатися.

Удома вона трималася заради Каті. Донька тяжко сприйняла новину про загибель Єгора. Не дивно — діти ще не вміють усвідомлювати смерть. Їм важко зрозуміти, як можна повноцінно жити, дихати й радіти життю, а наступної миті стати нерухомим неживим об'єктом, який мало чим відрізняється від стіни, поряд з якою лежить.

Власта розревілася, мов мала дитина, незгірше, ніж сама Катя, коли матір мусила розповісти їй про те, що сталося. Тут вона не чинила спротиву сльозам. Патрульна зачинилася зсередини, надійно захистивши себе від свідків власної слабкості. Вона відчувала певною мірою дежавю — минуло майже два роки, відколи загинув її напарник. Звісно, час од часу поліцейські отримують прикрі новини про безглузді смерті колег з інших міст та областей. Але близькі — зовсім інша річ. Коли Власта прийшла працювати до поліції кілька років тому, чи усвідомлювала, що рано чи пізно доведеться стикнутися з втратами? Болісними втратами людей, які пішли раніше, ніж могли б?

Не раз вона замислювалася над тим, як усе кардинально поінакшало, відколи вирішила проміняти своє розмірене життя продавчині шпалер на службу в поліції. Власта довго вагалася, чи змінювати роботу, переймаючись, чи вистачатиме часу на виховання доньки, і що буде з Катєю, якщо раптом із нею щось трапиться. Властині батьки й досі чекають, що вона отямиться і повернеться до спокійного життя. Проте їй, як матері-одиначці, конче була потрібна стабільна зарплатня. Колишній чоловік не надто переймався долею доньки (не кажучи вже про Властину), щоразу приховував заробітки, аби платити менше аліментів. З міста він давно поїхав і рідко навідував Катю. Тож Власта наважилася.

Початок нового життя виявився насиченим і цікавим. Страшенно важким морально, проте жодного разу Власта не пошкодувала про вибір, аж до тієї миті, коли вбили Валентина. Рік тому вона й сама мало не загинула. Проте саме у цей важкий період її життя знову радикально змінилося: вона знайшла нових надійних друзів.

Якщо з Кир'яхом та Войтком Власта заприятелювала швидко, то з Єгором усе склалося геть непросто. Від самого знайомства (на місці злочину) Єгор поставився до неї зневажливо. Слідчі часто цим грішать: не люблять працівників нової поліції, оскільки ті мають надто мало досвіду. З Єгором виявилось ще складніше — він терпіти не міг некомпетентності, недалекоглядності та й не надто полюбляв людей. І взагалі вважав, що жінкам не місце у поліції. Позаяк досвіду в неї обмаль та ще й мала необережність бути жінкою, він одразу вніс її до списку тупоголових службовців, які лише те й роблять, що нудяться на роботі, чекаючи на завершення зміни чи вихідний.

Власта прагнула допомогти у розслідуванні, а наштотувувалася лише на зневагу. Після розслідування вбивства Мάρко Вітторіно*

* Справа Мάρко Вітторіно — йдеться про справу, описану у першій книзі серії поліцейського детективу — «Кривавими слідами».

вона уникала зустрічей зі слідчим, проте час од часу доля неминуче зводила їх на службі. Вона ненавиділа ці вимушені зустрічі й заледве терпіла. Так само як і, не сумнівалася, Скляр. Якби Єгор міг, працював би сам, без будь-чиєї допомоги.

Рік тому доля вкотре звела їх, цього разу у Харкові. А прагнення неодмінно розкрити справу (ще ніколи Єгор не мав висяків і мати не збирався) призвело до помилки з його боку. Як наслідок — Власта мало не загинула. Кілька тижнів їй довелося провести у лікарні Харкова, а потім стільки ж часу відновлюватися у Рівному. Весь цей час Єгор допомагав ліками, не забуваючи перейматися й життям Каті. Тоді донька й заприятелювала з ним.

Отож завжди похмурий і всім невдоволений слідчий відкрився зовсім з іншого боку. Тоді вперше Власта подивилася на нього по-новому. Вперше побачила у його очах смуток, вперше збагнула, що цій людині теж буває боляче і що він здатен любити й бути відданим. Ті, що повсякчас бурчать і кажуть все, що думають, можуть виявитися чуйними й страшенно нещасними.

Якщо людина сама страждала чи страждає, вона швидше розпізнає проблеми в житті іншого.

Іноді Власті здавалося, що Катя та Скляр зблизилися дужче, ніж сама вона з Єгором. До Артема, Властиного бойфренда, Катя і близько не мала стільки симпатії, як до Скляра.

«Треба її якось розважити — зовсім розкисла. Може, кіно? Чи цирк? Цирк було б оригінальніше».

Донька навіть за характером почала нагадувати слідчого. Ба більше: у неї з'явилися схожі з ним уподобання. Тепер Катя читала лише електронні книги, відмовилася від наручного годинника (навіщо він, коли є мобільний?), цікавилася сучасними гаджетами, а ще перестала користуватися записниками, занотовуючи усе до смартфона. Адже навіщо мати сучасний мінікомп'ютер за великі гроші, а використовувати його лише задля дзвінків та банальних соцмереж?